

ሰምንታዊ አና ስጋ

ፍጥት የመከራለ የክተማና አንድነት ደምዕ ልደብ ታህሳው 11 ቀን
2001 ዓ.ም.

- የወያዥ የቀዳሞ መቁለይ ማረጃዎች ታምራት ለይኝ ከ12 ዓመታት እስራት በፊት ተፈጻሚ ነው፡ እነዚህ በቅርቡ የተከሰተውን የፖስታ ስነዚ እንዲያጠበው ከፍተኛ ስጋ ስላጣቸው እያስፈልጉት መሆኑ ተጨማሪ፡
- እኩርት የተባለው የህወሃት ገዢና ድርጅት ዓመታዊ ትርኔን ለህወሃት ጥቂት ከፍተኛ ስላጣውን መግኘፏል ተጨማሪ፡
- ወያኝ ከ50 ማረጃዎች ስር በላይ የህዝብ ገንዘብ ወጪ አድራሻ ክፍልዎችን በፊግስ እንሰንሰነዎች፡
- ተክለዋል በለው የጠየቁ ክፍልዎች በደህንነት ታፍናው ተወስኗል፡
- የወያኝ ስላጣውን በምግባ ተሸርሽ በለመስማማቸው ስትና ተማሪነት፡
- በደቡብ ከልል በደረሰና ወረዳ በተከሰተ ገዢ ከ10 ስው በላይ ወጥ፡ ቤት ገዢነት ወደሙ፡ የወረዳው ካሁኑ አበለች ከገድያ ለተቂት እመለጠ፡

የሚለና ለለውም ይገኘበታል ::

ዘርዝር ከሚቀጥለው ገዢ ደምሩ የንብረት <<<>>>

Հ.ՍՀԴԴԴ ՌՈ ԼՈՅՆ ՔԶԱՎ. ՔՓԲԳՄ ՄՔՂԵ ՄԿՆՈՒՑ. ՔԱՀԸՆ Լ.ՓՄՆՅՈԾ ՀԿ
ՔՀ.ՍՀԸՆ ՊԱՀՆԱԿ ՊԱՀՆԱԿ Լ.ՓՄՆՅՈԾ ՔԿՈՎ. ԺՊՀՆ Հ12 ԿՄՏԴ ՀՈՒՆԴ ՈՍՎԱ
ՀՀԸՆ ՄՈՂԻ ԺՊՀՆ:

ԱՐՅԱՆԻ ԽԸՆՔ ՈՌՈ ՈՓՔՆ ՄՍԸ ՈՒՃՈՎՀ ՔՄԾՄԸ ՔԴՆԵՒԻ ՏԻՒՄ
ԼԽԸԸ ՔԴԳՂՂՈՎ ԺԹԸ ՀԵԴ ՈՍՄՍԴԻ ԻԳՆԵՑ ՊԼՈՃՊՐԴԻ ՄՊԱՃԸ ՀԵ
ՀՆԵԸՆ « ԱՊ ՆԻ ՖԱԼՆ ՆԻ » ՀՆՅԱ ԴՔԸ ԼԽԸԸ ՔՈՓ ՄՄՐԴՆ ՔԸՆՔՈՎԸ Դ
ՔՄՆԿԱԴ Ո12 ԳՄԺԴԻ ԼԽԸԸ ԴՔԸ ՔԴՂՂՈՎՓ ՄՄՐԴՆ ՂԱԹ:::

የቀድሞው የእ.ሆክታ ታሪክ በሁዋላም የትግል ገዢዎችን በረህ ለይ አሳይና
የሰጠውና ካደቶ ለወያኑ ይደረሰው ታምራት ለይኑ በበሩህ እነ መለስ ከኩዋ ከከፈለት
መስማትነት በላይ ከፍሎ የመጣ የነበረ በመንም ጉዳሎ መጣል የሚያውቀበት እነዚህ
በድናቸው ከምከትል መቅላይ ማረጋገጥርነት፣ ከብአዲና ለተመዘገበው ከእ.ሆክታ የ
ምከትል ለተመዘገበው በታ ከተገዘበ ነርሱ የር ስቦብ አድርጋው ለእነር ደርጋው ተ
ለያስችሬት እና ፖራራ እንዲለሽቱ አድርጋው የፋቻት መሆኑን የገለዥት የንጂዙች
በወያኑ መሆሉ በተፈጻሚ ሕዝር ከፍተት ጥልቃ እንደሆነበትና እንደሆነቁ
እንደተሰጠው የንጂዙች አካልው ገልዥል::

በበረሱ በነበረው አዎች ወጪም ከህወሸት ታዋቶች በላይ ከፍተኛ መሰዋዕትነት እንዲከፈል የሚገኘለት ይከው የቀድሞው ጠቅላይ ማረስዕትር ታምራት ለይና በሽግግር መንግስቱ ወቅት የጠቅላይ ማረስዕትርነትና ከዚህ በሁዋላ በተቀዋቀዋሙው የፊልጻል መንግስት ተብዙ ወሰጥ የምክትል ጠቅላይ ማረስዕትርነት ይረዳ የነበረው በምንግሥት በነመለስ ሲሆ ተጠልይ እኩልን በራሳ ከህዝብ ተወካዮች የዚህር ቤት አጋልሎ ለእኩል መቆረጥን ያወሰኑት የዚህመች 18 ዓመት እስራት ተፈርጋበት ሁሉት ስነተኛውን ገዢ በማጠናቀቁ ከ12 ዓመት እስራት በሁዋላ ለመሰቀቁ እንደወጣ ይገመው ገልጥዋል::

ለእስር ከመዳረገ በፈት የህዝብ ተመክሮች ምክር በት ወንበር እንዲሰቀ
በተደረገበት ወቅት « ይህንን ስርዓት ከሚችውም የይለው ጋር ወጥና አልሳተፍም::
የህንን የድርጅል በለው የሚጠበቅ ካለ ተስፋ ቁርጉሙ እንዲያቆሙ » እያለ
መግለጫ እንዲሰጥ የተደረገውን በራ ከ12 ዓመት በሁዋላ እንደገና ይገመው.
ደጋግመው እያቀረቡት ከመሆነም በላይ እነመሰሰበ ወሰኑ በተፈጻሚ የፖ.ሳ.ካ ሚኒስቴ

ተኋታ ሆኖ ቅመን ይውጥበኩል በሚል ተረቻ በቻ አስቀድመው ቁስቀሳ
እያደገጻበትና የማሽማች ሲሆ እየተሰራበት መሆኑን ምንጫዬ አከላው ገልፎል::

የአማራን አልጋ ተርይም የህንጻን ህዝብ አስተዳደርለሁ በሎ በግልበት
ስልጣን ላይ የነበረው ትምራት ላይና በአንድ ወቅት ሪሳ የፖለቲካ ተርፍ ለማግኘት
ስል በቻ ፕሮግ ከተማ በመግኘት « የአማራውን ተወለድ እረቀት፤ ጉዳለት፤
መኖቻቸት፤... » በማለት መግለጫ በመስጠቱ በርካታ ለወቅ ለሞት የተዳረገ
ከመሆኑም በለይ በዘመኑ ተሰሳ ላይ ከፍተኛ ጥላች ከዚን ገዢ ፕሮግ ከህዝብ
እንዲከተሉት ምንጫዬ አስታውልዋል::

ከምዝገበ ወር በተያያዘ በሚል ትምራት ላይና ለእኩር ከመዳረገ በፈት የህዝብ
ተወከይነቱን በዝብ ልቃቃ እንዲለቷ እኩቱ ይረስ ሂደው ከፍተኛ ሲሆ የሰራት የህመራች
ባለስልጣኝ እና በሁዋለ ማነህ ባለተኞ የወያና ባለስልጣን ተብሎ በካልች ተጠልከው
ከመንግባት እና ከፕሮግ ለልማናቸው የተባሩፍት ሲሆ እባርሱ እና ፖ/ል ዓይቃን ወ/
ተንሳይ ከመለስ የተሰማቸውን የበት ሲሆ በመስራቸቸው ለመደሰና ለጥክክ እንዲነበር
ይስታውልት ምንጫዬ እነሰም በዘመኑ ላይ ማረቅና በስራውት ቁና ተስፋዎው ለንቀረቡ
እንዲቀም መሆኔው ገልፎል::

የኢትዮጵያ ምክትል ለቀመንበር እና የቀድሞው እኩወን በሁዋለ የብዙወን
ለቀመንበር የነበረው ትምራት ላይና ለልማትን እና የፕሮግ ከፍተኛ አመራርነቱን
ተነተቀ ለእኩር በተዳረገ በጥቀት ዓመት ወሰኑ በመለስ ተወካዘ ለመስራቸቸው
ለይሰጠቸቻት የነበሩት የህመሬት ባለስልጣኝ ሲሆ እባርሱ እና ፖ/ል ዓይቃን ወ/
ተንሳይ በህመሬት ወሰኑ በተፈጻሚ ከፍናል ምክንያት በስራውት ቁና ተስፋዎው ለንቀረቻ
ሂሳ ተፈጻሚ በቻ ተወካዘ ዓይነት ከወሰኑ ከለበኝ ተግባር ወር
ተካብሎ ቁጥሩን ይወጣብኝ ይሆናል በሚል ስጋት እንዲይፈልጊ ከፍተኛ ጥረት አይርሱ
የነበረ በመንግሥት ወያና ከፍተኛ በለስልጣኝ እምበታቸነት ለፈታ እንዲቀ እንዲጠዋል::

በተለይ አርባ እምበት ከፍተኛ የወያና ባለስልጣኝ በመለስ በር በተሰበሰበበት
ዶለት የታምራት እኩር መፈጸም ለለመፈጸም ጉዳይ እንደናው አይንዳ እንዲነበረ
የገለዥት ምንጫዬ መለስ የተለያየ ምክንያቶችን እያደረደረ እንዲይፈልጊ ጥረት
በይደርግም አይሰ ለገቢን መሆኔ ለለውጥ የህመሬት የብዙወን ባለስልጣኝ
እንዲማንኛውም እስረኝ ገዢዎን የመረስ በመሆኑ ከኩር ለለቀች ይገባል በሚል
እቀዋም በመያዝቸው መለስ ለይመድ በግድ ሁኔታ ለቀበል እንደቻለ እንዲጠዋል::

በጥላችና በተንካል ወሰኑ መርሃ የቆጥጠረው ገማሽ እርትራዊ እንደሆነ
በተደረጋመሃ የሚነገርበት በረከት ለምሳን ከመለስ ወር በመሆኑ ትምራት እንዲይፈልጊ
የተለያየ ለንካለ ምክንያቶችን በይደርግም የህመሬትና የብዙወን ከፍተኛ ባለስልጣኝ

በዚህት የወና አቀዋም ሁሉቱ ጉልሰቦች ስይሰነድው የቀረ መሆኑን የገለዥት ፈጻሚዎች ታምራት ለይኬ የሚፈጸሙት እስት በዛን ስብሰባ ወቅት መወሰኑን ፈጻሚዎች መግለጫ ገልዥዎች::

በሰብሰባው ላይ የነበረው እንዲ አተካው ታምራት ክእልር ሌላታ የሚይዘው ጽልቱ አቀዋም ይመስኗ ተብሎ የነበረ በሆኔም ቤት ጉዳይ ላይ ቅድሞ ክነበረበት እኩንጂው ወደ ሌላ ፖርት ይፋዳል የሚል ግምት እንደለለቸውና አሁንም ከዚህ አቀዋሙ የሚያደ኏ቸው መሆኑን የተስማሙት በሆኔም ሁሉም ባለቤልጣኝት እርስ በርሳ እየተጠበብቷ ባለቤት ቤት ስብሰባ ወቅት ታምራትን ለማጥሙና ያስፈልጋቸው መሆኑቸውንም ፈጻሚዎች::

የታምራት ለቋዱን ባለቤቱን መግለጫ ሌላቹም የነበሩት መለሰ ኮፍቃ እና ባለቤቱ አይብት መስፍን በሚያደርጋለባቸው ማና ምክንያት ባይብቷ ከሁር ሌውጫ እንደበቀ እና ከውጭ ሆኖው የተማዕኖ ይጠኗበ በሌሎች ሌማ አጥተው በቁያም ከታሰረ 12 ዓመታት በሀዋሳ ዓርብ ታህሳስ 9 ቀን 2001 ዓ.ም. ለለቀቷ እንደበቀ አስረዳቸዋል::

ከእልር ሌላታ የተቀበለቸው ታናሽ እሱቱ ስትሬን እስጥ መግለጫ እንዲሰጥ ተደርሱ ተደርጋማ ቤቶች በቀርብበትም ቅድሞ ሌላቹበው የነበረውን ሁዝብ ሌላመሰግን እና ሌላውድስ ከመድመጠጥም በለይ ጽማና ሁሉ የከርበታቸን አማካ ሆኖ እንደቀረበ ነገሮችን የተከታተለ ተመልከቻቸው ገልዥዎች::

አይነት መስለመቻት እንዲሰጥ የህመሱቸው ተባ ባለቤልጣን የነበሩት እና ሌቦ አበርሱ በታምራት ለይኬ ላይ የሰራት ርዕጥ በነስ ላይ አይደርስ መስለመቻቸው በፈቃድዋው በተመታት ሌያስቀጥሩ ባተቻቻውን እያወሃዣ ከደመ ገዢ ለን በሌጥ ሌማ አጥተው ለመጀመሪያ ገዢ በ24 ለዓት ወሰኑ በተዘጋጀ ተረጋግጧ ሰራ መሰና ሆኖ ለ6 ዓመት ከነውንድጋዊ ባእልር ሌማቻቷ እንደነበረ እና ለለውቸው ከበልጣኝው እንደተባረሩ የሚታወቷ ነው::

ሁዝብ ላይ አርሱው በድርጅት ሲም የተቀዋቀዋሙት የወያና የንግድ ደርጅቶች አመታዊ ቴርናቶችን ለባለቤልጣኝ ተዘዘቢ እንዲከናፈለ መደረገት ተረሰበ፡፡ የወያና ደርጅት የሆነው እፈርት የተባለው ወዘተ ከምን በስራ ከ40 በለይ ተሳለቁ ተጠረኙምና መሰል ተቀዥማትን አከትታ የያዘ ለሆነ ይህንን ደርጅት የሚመራውና የሚቆጠረው ሁወሱት መሆኑን የገለዥው አገባ ለጥኑን ባይብቷ በሚሰጥር ለሁወሱት ከፍተኛ ባለቤልጣኝት ዓመታዊ ቴርና በሚል ከፍተኛ ተዘዘቢ እንደተሰጣቸው ከውሰጥ አዋጅ ምንጻቸው የተገኘው ተቆማ ገልዥ::

በ1983 ዓ.ም. ወያኑ ስልጣን ሌሎች እንደወጣ ከሆነው በዘረፅው ገዢበ
የተቀዋዋማው ይሻው ባሕር ይርሱት ታቦረትነቱ የህመት ነው ተብሎ እየተነገረ የቆየ
በሆነም በእሁድ ሰዓት ሰሙ ካልሆነ በስተቀር በጥት የሚቆጠሩ ባለቤልወናት በይ
ገቡረት መሆኑን የሰባኑ ዓመታዊ ትርፍ ገዢበ ክፍፍል እመላከት መሆኑን ምንጻው
ገልወል::

የቀድምው መከላከል ማኅበት የነበረውና ከህመት ክፍፍል በሁዋላ ለእስራር
ተክርንት የነበረው ስያ አበርሱ የበለይ ተቆጣጣሪነት ስመራ የነበረው እኩርት የተባለው
የህመት ድጋፍት እስከ ቁርብ ገዢ ድረሰ በህመት ስም የነበረ በሆኔም ከቅርብ ገዢ
መዲህ ግን ስመ በቻ ካልሆነ በስተቀር የግለሰቦች መሆኑን ያረጋገጫ ነው ሲሉ የሚጠቻቸ
ገልዥዋል::

ለማዳት በሆነ የህወሱት ታሪቶች ስም አቀዋቁመው-ት የነበረውን ደርሱት
ከመለስ ፌዴራል 20 የህወሱት ባለቤልጣናት በየጊዜር እያመዘገበት እና እየተጠቀሙበት
መሆኑን የሚጠሩበት መይሮለው አጋልጠዋል::

ԱՍԽՈ ՔՐՄ ՀՆ ՀՅԴ ՄԵՂՋ ՔՊՂՇԼՈՒ ՀՆ ՄԱԼՈ ԽԵՎ ՃՈՒ ԿՄԺԴ
ՀՈՂՎԲԻՄ ԸՄԴԱԿ ՄԱՂԲԵՐ ԱՄՆ ԴՎՃԵԲԻՄ ԸՄ ՔԵՖԿՆ ՀՎԻՑՈ ՔԻՆ
ԱՄՅՄ ՆՊԸ ԺԵՔԻՆ ԻՆՇ ՈՊՊԱՀԸ ՈՊՊԱԿՓԱ ՀՅԳԱՄՄ ՔԵՑ ԺԵՑ ԻՆԵՐ
ԱՍՎԱ ՀՍՆ ՔՃԵՖՔ ՊԼԵՔ ՀՆ ՄԱԼՈ ՈՅ ՄՆՈ ԿՄԺՎ ԴԵԿ ՄՈՒՆ ՀԵԴ
ԻԲԵՔ ՔՄՆ ՈՎ ՄԵՒԿԱԼԲԻՄ ԴՎՆԿԱ ՀԿԱԼՈՎԱ::

በሁ-ለ-ም የንግድ አርሱች በሀገራቱ ያለባበር እና ያለ ቁረጥ ክፍያ በነፃ ተስማሪ
የሚገኘው የወያኑ ግዢ-ኩ ይርቃት በሞቱት ለማሻታት እና አካላቸውን ባኩረሉ ታደሮች
ሰም ከህዝቦ ለይ ጉባኤ እየመዘበና እንዲከበር ያስታውስት ምንጻች ሆኖ ሁ-ለ-ም
በተደከሙበት ወቅት የህመት ክፍተኛ አመራርች በቻ ባለ አከሰለም ሆኖ በምስጠር
እየነገሩ መሆናቸውንና ለሞተንግም አመታዊ ትርፍ መከናፈለቸውን ምንጻች መሆናው
ገልዥዋል::

እንዲያሸጭ ተረው እንዲያስለ ግኝው እንዲለ እነመሰለ የራሳቸው ይጠል
ለሁኔት በአዲኖች ለሰመ አምባስል እና ጉና በሚል እናስ ይርቃቻት አቀዋቀሙውላቸው
እየተንቀሳቀስ በሆነዚህ የአንበሳውን ይርኩ የወሰኖች ለማኑን ከፍተኛ ጉዝብ
እያንስበሰለ መሆናቸውን የሚገኘው ማጥፊቸው ገልፎች::

በመለከት ከተኞች ተዋጋነት እስከ ማገኘ መረጃ የደረሰት እና መለሰ በረሱ እያለ የግዢ ጥዋይታቸውን በጥያቃት እየገልጻ የመጠጥ መሆኑን የገለዥት ፊርማው ስልጣን ላይ ከዚህ በሁዋላም በግምገማ ስቦብ ገሚስት ለእኩር ለለዥን በመግዳለኝ በማሳረር ስልጣናቸውን እድልጋለው ገዢና ይርሱቸውን በማስዕበር መውሃትቸው እና እናደኝ

አስተያቃኝ ነው ሲለ ይርጋፍኝ የሰሙ የቀድሞ ታዋዕች እንዲ አየተናገኘቸው ሲገልጻ
ተደምጋጠዋል::

ሁንጋዊ በኢትዮጵያ ደቀት ወሰጥ አየቀበረች ባለበት በዘመኑ ወቅት ወያኑ እራሳ
በሀብር መህል የፌጠራውን ግዴታ መፈጸም ስምላል ለዝከላ ማከናወት እኩን
ከፍተኛ በር ወጪ ማድረግ ታዋለው::

ተፌቁረው የኖሩት የሁንጋዊ ህዝቦች መህል ገልፎ አየገባ ለማጠራቸው
ለማጠራዎች መከራሪ በይደርግም አለባካ ሲለው የተፌውን ምሬቅ መፈጸም አየዋጋ
የበኩር በከራለበት ቅን በማላ ለይሰመለ ለማከበር ሲኋቀርባዋጥ መፈጸበቱ አስገራማ
መሆኑን ጉዳይን የተከታተሉ ወገኖች ጉለዥ::

የበኩር በከራለበት ቅን በማላ ካህናር 26 ቅን አስከ ታህሳስ 2 ቅን ድረሰ
በተለያዩ አዲራሽቶች የወያኑ ክፍልዎችን አየሰበሰበ ድል ያለ ድግሰ በመደገበና በመጋቢት
በሀብር ሁነት አየቀለቆበትና አየተጠቀሙበት የከራሙ መሆኑን የገለዥ እነዚህ
መገኘቶ በተለይ ለእያንዳንዱ ክፍል የወሰኑ አበል በማላ ከፍተኛ ጉዘዘብ እንደተሰጣቸው
ገልዥዋል::

ከየወረዳውና አየቀበለ ገበዕ ማህበሩ የወያኑ የቀበለ ተመራጾችንና ክፍልዎችን
እንዲሁም በተሰበቸውን መጠቀም አዲስ አበባ ለመጠጥቸው ካ10 ሌ.ህ በለይ ለሆነት
ገጠራዎችና ባለበለማጥቸቸው ካ50 ሙሉምን በር በለይ ወጪ የተደረገ መሆኑን የደረሰን
ዘጋበት ተፈጻሚ በተጠቀሙ ወጪነትና በርሃብ አየተሰቀረ ባለበት በዘመኑ ወቅት ህዝቦን
መደገኛው ይመሰል ለይሆንለቸው በሀብር መህል ተግር እንዲፈጻሚ እራሳቸው
ሰፈቻቸትና ሌጠባት ለነበረው ጉዳይ ይህንን ሁሉ ጉዘዘብ ማውጣታቸው እኩን
አስተያቃኝ ነው ሲለ የአዲስ አበባ እዋወች በንደውት ሲገልጻ መደመጥቸውን በግብር
አስረዳቸዋል::

ሁዝቦች ተፌቁረው፤ ተዋድጋደውና ተግባብተው እንዲቀድሞው ከኋና
ለበለጠና ያስታናል በማላ ወያኑ እንዲን በኩር ካለለው በኩር፤ እንዲን ቀበሌ ገበዕ
ማህበር ካለለው ሌይ አየነጠቀ ለበለው አየሰው፤ የአንዲን የግጠና በታ ለበለው አየቻረ
ከፍናል እንዲፈጻሚ እያደረገና እያጠለ በሁንጋዊ ታሪክ ታይቶው እና ተስማተው
የማያወቁ ባቻቸት እንዲከሰቱና በዘመኑ እንዲያልቁ፤ ቁክቸውን ጥለው እንዲሰረዳ
ሰፈርጉ ለንደዚ ሂደ የበኩር በከራለበት ቅን በማለት ከሁንጋዊ አቅም በለይ ወጪ
መደበ የፈሰን ክፍልዎች በደግሰ ለይገቡስበት መፈጸበቱ ታውቁዋል::

ለእያንዳንዱ የወያኑ ክፍል በቀን 200 በር በለይ አየተከፈለው የምግባና ለለዥ
መፈፈች ከሁዝቦ ክዘና ተስማቶቸው ሌጠባቸነት የሰነበቱት እነዚህ ወያኑዎች

በምግባ አቀባብ ተሸጠበቃ ላይ ስያቄር ለአገንጧው እና እርስ በርስ ለሰዕድበት
እንዲነበረም በግባው መያዣም ገልፋዋል::

በበለ ማረኞች አዲስ-ገን ወሰኑ ህዳር 28 ቀን 2001 ዓ.ም.በተዘጋጀው
የአራትና የመሆናቸው ይግባኝ ሌይ ከቀበሌ ካድራዎች እስከ መሰን ከናወ ደረሰኝ የተገኘ ስሜን
በተለይ ብቻተኛ ካድራዎች የሚሆን ለመቀበሌ ያደረገት እስቀድድም እስከ ሙሉጥ መማዘዝ
ደረሰኝ ደረሰኝ እንደነበረ የደረሰኝ በግብር ገልፉ ጥቂት ያልሆነትናም በነበረው መስተንጻድ
ተበደቃቁታው አዲስ-ገን ጥለው ወደ ማረጋገጫው እንደተመለስ በግብር መያዣ
ገልጽዋል::

ለሁዳናው እንደ ለሁሉናቸው የሚያኖሩት እነዚህ የወያኑ ስማምጣንት በነፃ
የህዝብን ሁነት ለማግበሰቦስ እንደ አጥሪ ለሽከተ እንዲመስና እንደተጠለ የገለዥው
ዘባዥ በቀረበው የሙዕራቅ ባግድ ደስታኝ ለይሆኑ በመቆረታቸው «ተዲ! ተዲ! ተዲ! »
እያለ በከፍተኛ ድጋጌ ለመሆኑ መድመጣቸው በአዲራና የነበሩት እነመለሰ ካናዋ
በንደሻት መልካቸው ለቀይያር ያስተዋል በቅርቡት የተከታተል ወገኖች ገልዥዋል::

በተለይም የእናደሰ አበባ አፍልኩ እና ከአማራ ክልል የመጠጥ የወያኑ ከድረዎች
በአዲራዎች ወሰንታዊ «ቴክ. ይሬታ» እያለ በከፍተኛ ደምጽ ስርጾሁ መደመጥቶው
የቦንናቸው እነመለስ በስራው ምስላቸው ተቀርብ ለይህንት እንዲተለለኝ መደረገንና
ሁኔታውን ስከታተለ የነበሩት ወገኖች አስፈላጊዋል::

ተዲ. አፍጋ ይፈታ የሚለው የከድራዣች ተያቄ ያልተጠበቀና ለሆን ይቻላል
ተብሎ ስይታስተ በመከሰቱ የወያኑው መረ መለሰን መምር በርካታ ባለቤልጣኑት
ከመበሳጨታችው የተነሰ አስር ገዢ ከመቀመጣችው ቁጥር በደግ እያለ ለመስከቱ
እንደነበረ የገለዥት እነዚህ በቅርቡት የሚከታተሉ ወገኖች ይህን ተያቄ ለያቀርብ
የነበረትን በመለ በስዕር ከሚሸ እንዳቀረበና ለይህንት ባለቤልጣኑት ፈልሙ
እንዳሰጣችው መደረገንን መምሩው ገልፎች::

የደህንነት ባለቤልጣናቸው በሰውር ካማራ ተቀርቦ እናቶው በግባው ፈልም
በመመሪያ በዚህ ተክና ይረዳ የሚለውን ጥያቄ ያቀረብ ድቃው የተባለ የወያኑ
ካድራዎችን ከአዲሱ ወሰኑ እያመራው ለስራ ተፈላጋለቸው እያለ ወይከልታውቀ ቤታ
የወሰዶችዋቸው መሆኑንም አስፈላጊውል::

በሀገርና በሁን ሁነት እያቀለደ ያለው የወያኑ በታን ለአንድ ማጣት ነዋሪ
በሚል ከ50 ማለያን በር በላይ መጠል ያደረገ ሌሎች በእንዲ ግኝ ሁዝቦ በተር ወደፊት
ቃጋር ወሰጥ ተዘፍቻ መውጭ ቅዱዎ አጥቶ የስንጂ ተሸሬ መኖሩን እያወቀ በሁዝቦ ቅዱል
ለይ እንጂ እያስፈልጉት ይባሉ በለው ቃጋሩን እያሳሳቢት መግኘታቸው አሳኔራኝ
እሳዣኝ ነው ስለም እንደ የከዳለ እበዳ የነበርበት መምህር ሲጠል ተደምጋሚል::

ወያኑ የብርሃር በከራለስ ቀን አካባቢው እያለ እያቀረቡ ባለበት በዘመኩ ወቂት በደብብ ክልል ለዘመኩ ተከባበሪና ተፋቅር የኖረውን ሁዝብ እርስ በርስ እጋዊተው እናድ ቅበሌ ገበሮ ማህበር መሳሪያ በሙሉ በእሳት እንዲመድም ማድረግቶችውን ክስኔዎች የደረሰን አገባ ገለዥ፡፡

ከታህሳስ 4 ቀን 2001 ዓ.ም. ድምር ለሰነድ ተከታታይ ቁጥር በተደረገ ግዴታ ከ10 ሌዋት በላይ የተገደለ ሲሆን ከ20 በላይ ሌዋት ደንብ ክፍና ቁስለው በቋልጣ እተተዋጥዋዬ በአቅራቢው ወደማግኘው የሁክምና ጥበቃ የተወስኝ መሆኑን አገባው መቻርር ገለዥ፡፡

በደረሰና ወረዳ ሁሉት ቅበሌ ገበሮ ማህበር ነዋሪዎች መሆኑ ከዘመኩ ወደም በግዢሽ መራት ልቦታ ግዴታ ያልተኞ የነበረ በሙያው በህንጻ ስማግለዎች እርቁ ይወርድና ለለማዋ በሆነ መልከ ይጠናቀቁ እንዲነበር የገለዥ የደረሰን አገባ ወያኑ በህንጻ ወሰኑ በደረሰበት ክፍተኛ የፖልቲካ ከሳራ ምክንያት ሁዝብ መሆኑ እርስ በርስ ግዴታ እንዲፈጠር እድርት መልስ ስማግለ በሙያው ሪሳሽ የፖልቲካ ተርፍ ለማግኘት ሌሎ የፋይሙው ወንጀል መሆኑን የገለዥ ከአካባቢው የደረሰን አገባ ለእንደኛው ወገን የጠር መሰረም አስታጥቃ እየሰጠ እንደኛውን ደንብ እየነጠቀ ይለ እያደረገ ክፍተኛ እልቀት እንዲፈጠር ማድረግና አገባው መቻርር አስፈላጊው፡፡

ቻግሩ ከተከሰተ ለሰት ቁጥር በሁዋለ የወረዳው አስተዳደርን መቻርር ለሰነድ ባለቤት ባለበልጣኑ ግዴቱ ወደተከሰተበት አካባቢ የተተዋጥዋዬ በሙያው « ይህንን እልቀት ያመጣቸውት እናንተ ፍቃድ » በሚል ሁዝብ ተረዳቶችውን ከበዚ ለመግልል መከራ እድርት የነበረ በሙያው ባለበልጣኑ እግዢ አውጭና በማለት አጥልዎው መስኩቶችን የደረሰን አገባ ገለዥ፡፡

በህዝብ ላይ ሆኖ ተብሎ ስርና ተንከል እንዲሰራበ እድርጋው የብዕት ሌው ሁይወት ከመኩና በት ገበሮ ከወደሙ ክስበት ቁጥር በሁዋለ የፋይሙራል ሳለስ ወደ አካባቢው የገባ በሙያው ቻግሩ ማስ ይለ ይህንን እንዳ መርሱ ያልተቀረብ መሆኑን አገባው አስፈርቶች፡፡